

Raadsplein besluitvormend

Datum 13 februari 2017

onderwerp Museale samenwerking Zwolle
portefeuillehouder Jan Brink
informant Tuinman, Anton (2460)
afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van het rapport '*Advies inzake museale samenwerking Zwolle*'.
2. Kennis te nemen van de uitkomsten 'Gesprekken proces samenwerking SMZ-HCO'
3. In te stemmen met het door het college genomen besluit om variant D uit het rapport '*Advies inzake museale samenwerking Zwolle*' verder te laten uitwerken.

Beslisnota voor de raad

Datum 7 februari 2017

Openbaar

Onderwerp Museale samenwerking Zwolle
Versienummer 2

Portefeuillehouder J.E. Brink
Informant Anton Tuinman
Afdeling MO/ OW
Telefoon (038) 498 2460
Email AB.Tuinman@zwolle.nl

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 kennis te nemen van het rapport '*Advies inzake museale samenwerking Zwolle*'.
- 2 Kennis te nemen van de uitkomsten 'Gesprekken proces samenwerking SMZ-HCO'
- 3 in te stemmen met het door het college genomen besluit om variant D uit het rapport '*Advies inzake museale samenwerking Zwolle*' verder te laten uitwerken.

Datum 7 februari 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Zwolle wil de attractiviteit van de binnenstad versterken en het verblijfsklimaat voor onze inwoners en toeristen verbeteren. De Cultuurhistorie van Zwolle speelt hierbij een belangrijkere rol. Door middel van het rapport van Lagroup: *'Versterking en samenwerking cultuurhistorisch domein Zwolle'* zijn drie verhaallijnen en een aanzet voor de organisatie van het verbeteren van de beleving van de Cultuurhistorie gepresenteerd.

Op 4 juli 2016 heeft de gemeenteraad de Cultuurnota vastgesteld. Daarbij is besloten het Historisch Centrum Overijssel (HCO), te vragen om scenario 2 van het LAGroup rapport verder uit te werken. Dit scenario gaat er van uit dat de functie 'Historisch museum' opgaat in het HCO, waarbij de zelfstandige Stedelijk Museum Zwolle (SMZ) organisatie ophoudt te bestaan. HCO wordt verantwoordelijk voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief de (semi)permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van 'Het verhaal van Zwolle'. Het HCO wordt daarmee de regisseur van 'Het verhaal van Zwolle'. Expliciet heeft de raad meegegeven dat op de onderdelen: huisvesting, collectie, personeel en organisatievorm een nadere uitwerking nodig is voor een zorgvuldig besluit kan worden genomen.

Omdat dit scenario zowel het HCO als het SMZ direct aangaat, heeft het HCO ervoor gekozen om in samenwerking met het SMZ tot een gezamenlijke opdrachtformulering en selectie van een kwartiermaker te komen. De kwartiermaker is onafhankelijk te werk gegaan.

Deze opdracht aan de kwartiermaker luidde samengevat:

- a. richt het proces in om te komen tot de in het raadsbesluit van 4 juli 2016 en het rapport van LAGroup (december 2015) beoogde samenwerking tussen de Zwolse cultuurhistorische museale instellingen, inclusief de taakstelling van € 0,3 mln per jaar ingaande 2018 op het SMZ;
- b. onderzoek in dit verband de in scenario 2 van het rapport LAGroup genoemde fusie tussen het Historisch Centrum Overijssel (HCO) en het Stedelijk Museum Zwolle (SMZ), met name voor wat betreft de gevolgen voor personeel, organisatie, collectiebeheer en (toekomstig) gebruik van gebouwen;
- c. betrek bij dit onderzoek de inspanningsverplichting om het nieuwbouwdeel van het SMZ te behouden voor cultuurhistorisch Zwolle;
- d. betrek bij dit onderzoek behalve HCO en SMZ ook overige stakeholders (De Fundatie, Grote Kerk en andere);
- e. streef naar besluitvorming op hoofdlijnen in september 2016 en definitieve onomkeerbare besluitvorming voor 1 januari 2017.

Kern van de opdracht is het onderzoeken van fusie mogelijkheden HCO/SMZ waarbij HCO verantwoordelijk wordt voor de functie 'Historisch museum', waarbij de zelfstandige Stedelijk Museum Zwolle (SMZ) organisatie ophoudt te bestaan. Wel zal er aandacht zijn voor de krachtige elementen waarmee het verhaal van Zwolle al deels verteld wordt, zoals de fysieke uitstraling van onder andere het Drostenhuis. De daarin aanwezige, sterk aan de stad verbonden collecties verdienen een toekomstbestendige doorontwikkeling. Dit zijn kernelementen van het cultuurhistorische verhaal van Zwolle die juist door de toevoeging van de nu nog verborgen stukken in het HCO een extra uitstraling kunnen krijgen. Door organisatorisch een stap te zetten die op de inhoud een bredere scope legt op de manier waarop collectie, verhaal en culturele uitstraling een bijdrage leveren aan de beleving van de stad ontstaat een kans om de waardevolle elementen van het SMZ een krachtiger positie te geven.

Datum 7 februari 2017

Naast de zorgvuldigheid op gebouwen, personeel en collectie, is in de planvorming ook deze insteek een kernuitgangspunt.

Op basis van de verstrekte opdracht heeft de kwartiermaker de relevante documentatie bestudeerd en zijn, behalve met de opdrachtgevers, gesprekken gevoerd met betrokken personen en instanties. Met enkele partijen zijn meerdere gesprekken gevoerd om tot een weloverwogen advies te komen. Met de direct belanghebbenden zijn de verschillende varianten besproken. De kwartiermaker heeft geconcludeerd dat een fusie niet mogelijk is gezien de ontbrekende instemming van de rijksoverheid. Wel heeft hij een viertal varianten voor intensieve samenwerking verder onderzocht. De voorgestelde varianten zijn (zie rapport 'Advies inzake museale samenwerking Zwolle' voor uitgebreide toelichting):

Variant A: Bestuurlijke en organisatorische fusie: Stichting SMZ en Gemeenschappelijke Regeling (GR) HCO gaan over in een nieuwe rechtsvorm met één bestuur, één directie en één organisatie.

Variant B: Indien de bestaande bestuurlijke rechtsvormen (GR HCO en Stichting SMZ) in stand zouden blijven kunnen beide musea via een personele unie onder één directie worden gebracht: de directeur HCO wordt tevens directeur SMZ en is verantwoordelijk jegens twee besturen. Het ligt voor de hand dan het bestuursmodel van het SMZ te wijzigen in een Raad Van Toezicht-model.

Variant C: Een derde, minst vergaande, optie is dat wordt afgezien van bestuurlijke en institutionele ingrepen en dat de synergie en samenwerking ten aanzien van het Verhaal van Zwolle wordt gezocht in (heldere en afdwingbare) samenwerkingsafspraken tussen de directies van HCO en SMZ.

Variant D: De vierde optie is de herstructurering van het SMZ en integratie van de SMZ-taken, voor wat betreft het Verhaal van Zwolle, in het HCO dat daartoe een nauwe samenwerkingsrelatie aangaat met een museale expertise-organisatie (zo mogelijk Museum De Fundatie). Waarbij de gemeente een rol zou moeten spelen bij de huisvesting van het SMZ.

De kwartiermaker heeft eind november moeten concluderen dat er geen overeenstemming is over de te kiezen variant en dat een tussenstap nodig is voor er kan worden overgegaan tot een nadere precieze uitwerking van de eerder genoemde onderdelen.

Het SMZ is met het HCO gedurende het gehele proces actief betrokken geweest bij gesprekken met de kwartiermaker. Na het verschijnen van het rapport heeft het bestuur van het SMZ begin december 2016 de ruimte gevraagd en gekregen om voor de Kerst 2016 te onderzoeken of er een breder gedragen organisatie-model mogelijk is. U bent als raad hierover recent geïnformeerd. De gesprekken hebben wel geleid tot meer duidelijkheid over intenties, doelstellingen en ambities, maar in eerste instantie niet tot overeenstemming over de organisatievorm waarin de beoogde samenwerking vorm moet krijgen.

Vlak voor de informatieronde van 31 januari 2017 heeft SMZ te kennen gegeven zich alsnog te kunnen vinden in de uitwerking van variant D.

Beoogd effect

Het rapport 'Advies inzake museale samenwerking Zwolle' geeft aan dat het noodzakelijk is dat bepaald wordt of de geschetste varianten voldoen aan de kaders van het gemeentebestuur.

Wij hebben geconstateerd dat er een zorgvuldig proces is doorlopen en dat variant D de beste uitwerking is van het door de raad gekozen scenario. Het is noodzakelijk dat er duidelijkheid komt over het toekomstig organisatie-model.

Datum 7 februari 2017

Door te kiezen voor variant D ontstaat er duidelijkheid voor alle betrokken organisaties en kan er de komende periode vol worden ingezet op uitwerking van deze variant. Bij deze uitwerking zullen de kaders van de raad met betrekking tot het gebruik van de gebouwen en de nadrukkelijke zorg voor personeel en collectie worden betrokken.

Het betreft een uitwerking binnen het door de raad gekozen scenario 2 waarbij het HCO verantwoordelijk wordt voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief (semi)permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van de drie verhaallijnen (Moderne Devotie, de Hanze en Democratie).

Argumenten

1 kennis te nemen van het rapport 'Advies inzake museale samenwerking Zwolle'.

Het rapport 'Advies inzake museale samenwerking Zwolle' is een vervolgstap van de opdracht van de raad met het vaststellen van de Cultuurnota (4 juli 2016) aan het HCO om te komen met een verdere uitwerking van scenario 2 van het rapport LAgroun.

2 Kennis te nemen van de uitkomsten van de gesprekken in het proces 'samenwerking SMZ –HCO'.

Op initiatief van het SMZ zijn er gesprekken gevoerd om te onderzoeken in hoeverre er tussen partijenovereenstemming kan worden verkregen over de te kiezen organisatievorm waarin beoogde samenwerking vorm moet krijgen. De gesprekken hebben in eerste instantie niet en later wel geleid tot veranderende inzichten van het SMZ.

3 Om op 'Het verhaal van Zwolle' goed de regie te krijgen heeft het college besloten om variant D verder in te vullen, conform het advies van de kwartiermaker. Het advies van de kwartiermaker is gebaseerd op gesprekken met alle belanghebbenden in de stad.

Een tussentijds besluit is nodig omdat er in eerste instantie geen overeenstemming was bereikt tussen HCO en SMZ.

Deze variant zal frictiekosten met zich meebrengen, maar de inschatting is dat naast de regie ook de bezuinigingsdoelstelling van € 0.3 mln. vanaf 1 januari 2018 gehaald kan worden.

3.1 Door de bevestiging van de keuze voor variant D geeft de raad een duidelijk signaal af. Door deze duidelijkheid kan er verder gewerkt worden aan de opdracht van de raad om scenario 2 verder, uit te (laten) werken met de zorg voor gebouwen, organisatiestructuur, collectie en met name personeel.

Risico's

Het kan zijn dat SMZ, ondanks toezeggingen, niet wil meewerken met de voorgestelde keuze van het college. De gemeente heeft in haar subsidiebeschikking 2017 aan het SMZ als voorwaarde gesteld dat het SMZ meewerkt aan de transitie van de gekozen organisatie variant. Mocht deze medewerking niet worden verleend, dan voldoet SMZ niet aan de subsidieverplichting. Mocht dit het geval zijn, dan ontstaat er een geheel nieuwe situatie.

Het is overigens niet de verwachting dat SMZ alsnog niet gaat meewerken.

Financiën

Er zal een verdere uitwerking van Scenario 2 plaatsvinden conform variant D met de zorg voor gebouwen, collectiebeheer, organisatiestructuur en personeel. Deze uitwerking zal aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De verwachting is dat als gevolg van de uitwerking er frictiekosten zullen ontstaan, deze zullen worden meegenomen bij het voorstel.

Datum 7 februari 2017

Communicatie

Er is op basis van het collegebesluit een persbericht uitgegaan.

Vervolg

Er zal een verdere uitwerking van Scenario 2 plaatsvinden conform variant D met de nadrukkelijke zorg voor gebouwen, collectiebeheer, organisatiestructuur en consequenties voor de medewerkers van het SMZ. Het HCO wordt verantwoordelijk voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief de (semi) permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van de 3 verhaallijnen (Moderne Devotie, De Hanze en Democratie). Wij zullen conform het advies van de kwartiermaker het bestuur SMZ verzoeken om een interim directeur aan te stellen om de overdracht van bovenstaande taken van het SMZ naar het HCO te realiseren met nadrukkelijke zorg voor het personeel en collectie. De gemeente is bereid om bij de verdere uitwerking van het gebruik van de gebouwen een rol te nemen waarbij een bestemming voor Kunst en Cultuur uitgangspunt is. Tevens dient de meerjarige samenwerking tussen HCO en de Fundatie en de inrichting van een Adviesraad 'Verhaal van Zwolle' vorm te krijgen voor de kwalitatieve samenhangende ontwikkeling van 'Het Verhaal van Zwolle'. De verdere uitwerking zal leiden tot een plan dat aan de raad ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 29285

Onderwerp Museale samenwerking Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 07-02-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 13 februari 2017,

de voorzitter,

de griffier,